

ΤΡΑΓΟΥΙ

2

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ELVIN
JONES
(ΑΠΟΛΑΕΙΣΤΙΚΗ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ)

ΣΤΟΝ ΚΑΘΡΕΦΤΗ ΣΟΥ
ΚΟΙΤΙΕΣΑΙ
ΚΙ ΑΠΟ ΜΟΝΗ ΣΟΥ
ΑΓΑΠΙΕΣΑΙ

ΟΙ ΝΕΚΡΟΘΑΦΤΕΣ
ΤΟΥ ΛΑΪΚΟΥ
ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ

ΥΜΑΓΚΕΣ ΠΟΥ
ΔΕΝ ΤΡΑΤΗΣΕΕ
ΤΟ ΤΡΑΙΝΟ

ΥΤΑΚΗΣ ΣΟΥΚΑΣ

ΚΙΝΗΜΑ ΕΦΟΙΔΟΜΕΝΩΝ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΥΛΑΪΚΑ ΜΟΥΣΙΚΑ
ΟΡΓΑΝΑ ΕΕ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΚΑ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΣΙΤΣΑΝΗΣ - ΣΤΟ ΧΑΡΑΜΑ

ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΟ ΡΟΚ ΕΝ ΡΟΜ

ΥΗΧΟΛΗΨΙΑ ΜΟΥΣΙΚΑΣ
ΜΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΑ

Ο
ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ
ΟΛΟΖΩΝΤΑΝΟΣ
ΔΙΣΚΟΣ
ΤΩΝ
STONES

ΣΕ ΔΙΣΚΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΣΕΤΕΣ

ΝΤΕΦΙ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ
ΔΗΜΑΚΗ Ζ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ
ΤΗΛ. 6449.105
ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΗΛ. 8643.852

ΕΚΔΟΤΕΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΣΙΠΑΓΑΝΗΣ
ΣΩΤΗΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΑΔΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΑΚΗΣ ΠΑΝΟΥ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Θ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ
ΝΙΚΟΣ ΞΓΔΑΚΗΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΑΔΗΣ
ΤΑΣΟΣ ΦΑΛΗΡΕΑΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΖΟΡΤΖΗΣ
ΘΟΔΩΡΗΣ ΜΑΝΙΚΑΣ
ΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ
ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΣΑΚΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΟΜΟΙΡΑΣ
ΑΚΗΣ ΛΑΔΙΚΟΣ
ΣΤΕΜΗ ΣΚΟΥΡΑΕΤΟΥ
ΠΕΤΡΟΣ ΛΙΝΑΡΔΟΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΚΑΛΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΑΙΤΖΗΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
Εθνάρχου Μακαρίου 30

ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΒΑΣΩ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΗΓΑΣ

ΓΡΑΦΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ
ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Θ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΦΕΣΙΑ
ΙΔΕΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΟΥΛΙΟΥ 10
ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Graphia TAMIS
ΚΑΡΑΟΛΗ 21
ΝΕΑ ΧΑΛΚΗΔΩΝΑ
ΤΗΛ. 2513.308

ΤΕΥΧΟΣ 2
1982
ΤΙΜΗ 100 ΔΡΧ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	1
ΣΧΟΛΙΑ	2-10
GARY REACOCK TRIO	11
ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΣΙΤΣΑΝΗΣ - ΣΤΟ ΧΑΡΑΜΑ	12-13
ΟΙ ΔΙΚΕΣ ΔΕΝ ΤΕΛΕΙΩΝΟΥΝ ΟΠΟΤΕ ΒΑΡΕΘΟΥΝ	
ΟΙ ΕΝΟΡΚΟΙ	14-19
ΧΑΡΙΣΤΙΚΗ ΒΟΛΗ	20-21
ΤΑΚΗΣ ΣΟΥΚΑΣ	22-24
ΣΤΟΝ ΚΑΘΡΕΦΤΗ ΣΟΥ ΚΟΙΤΙΕΣΑΙ	
ΚΙ ΑΠΟ ΜΟΝΗ ΣΟΥ ΑΓΑΠΙΕΣΑΙ	25-31
ΛΑ·Ι·ΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	32-33
ΜΑΓΚΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΠΑΤΗΣΕ ΤΟ ΤΡΑΙΝΟ	34-35
ΛΑ·Ι·ΚΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ	
ΣΕ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ	36-37
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΖΗΣ	38
ΗΧΟΛΗΨΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	39-40
ΜΑΚΡΥΑ ΑΠ' ΤΙΣ ΚΑΝΝΕΣ	41
ELVIN JONES - ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ	42-48
ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΟ ΡΟΚ ΕΝΤ ΡΟΛΛ	49-51
ΚΙΝΗΜΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	52-54
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑΣ - ΜΕΡΟΣ Β	55-57
ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΠ' ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ	58-59
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΑ	60-61
ΔΙΣΚΟΚΡΙΤΙΚΗ	62-68
ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟ ΝΤΕΦΙ	69-72

ΚΤΗΝΗ ...

Για πολλά χρόνια τα ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ των αγοριών και των κοριτσιών με τα ονειροπόλα μάτια, που σφάχτηκαν, κάηκαν ζωντανά ή κατακομματιστήκαν από το αμερικανοκίνητο ισραηλινό ΤΕΡΑΣ, θα πλανιούνται όχι μόνο πάνω από τη σφυροκοπημένη ΓΗ ΤΟΥΣ και τα χαλάσματα των σπιτιών τους, αλλά και μέσα στη ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ αυτών, που κάτι τους έχει απομείνει απ' αυτήν.

Λόγια συμπαράστασης, λόγια αλληλεγγύης, λόγια αγανάκτησης... είναι ΛΟΓΙΑ... ΛΟΓΙΑ... ΛΟΓΙΑ...

Βρωμερά υποκείμενα, Ρήγκαν - Μπέγκιν - Σαρόν - και-όλιοι-οι-όμοιοι-σας, ναζήδες, κτήνη, το ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΑΣ είναι τόσο προμετετημένο, τόσο επαγγελματικό, τόσο ειδεχθές και τόσο στυγερό, που σιχαίνομαι και να ΣΑΣ ΦΤΥΣΩ.

ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟΙ...

Συνδρομές:

Εσωτερικού για ένα χρόνο 1.200 δρχ.
Για έξη μήνες 600 δρχ.
Επιχειρήσεις 2.500 δρχ.
Σπουδαστές Ωδείων 900 δρχ.

Εμβάσματα - Επιταγές:
Γιάννης Διαμαντόπουλος
Εθνάρχου Μακαρίου 30
Λυκόφρυνη

Για αναδημοσίευση κειμένων·σχεδίων
και φωτογραφιών από το ΝΤΕΦΙ
απαιτείται δίεσια από τον εκδότη.

ΘΕΑΤΡΟ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΥ 1 και 2 Σεπτέμβρη
ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΣΜΥΡΝΕΪΚΑ ΚΑΙ ΛΑΪΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ (1922 - 1982)

Μέ τόν ευκαιρία της συμπλήρωσης 60 χρόνων από τη Μικρασιατική Καταστροφή, το ΝΤΕΦΙ οργανώνει δύο λαϊκές συναυλίες με γνωστούς καλλιτέχνες του παλπού και νέου ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ και καταπλοκτικές ορχήστρες.

Πληροφορίες και Εισιτήρια:

ΝΤΕΦΙ 6449.105 - 8643.852

POP - II Τσακαλωφ και Πινδαρου, 3601.729 - 3630.868

ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ Γραβιας 7, 3601.591

JAZZ - ROCK Σίνα και Βησσαριωνος, 3627.726

ΧΝΑΡΙ Κιαφας 5 (Ακαδημιας), 3605.493

ΠΟΛΙΤΕΙΑ Ακαδημιας και Ιπποκρατους (Στοα), 3600.235

ΦΩΛΙΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ Πανεπιστημιου 25-29 (Στοα), 3229.560

ΠΟΡΕΙΑ Σολωνος 77, 3631.622

ΣΤΡΟΦΗ Σπ. Τρίκουπη και Στουρναρα (Εξαρχεια), 3636.906

MUSIC CORNER Πανεπιστημιου 36, 3636.815

DACAPO Σταδιου 30, 3243.247

PHILODISC Γαμβετα 1, 3631.450

MUSIC και VIDEO CLUB Γαμβετα 5, 3640.965

ZOZEΦ X. Τρίκουπη 83, 3641.520

AIXMH X. Τρίκουπη 50, 3608.960

50 - 50 Σκουφα 50, 3637.100

ΠΑΛΑΙΟΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ, Σολωνος 62, 3610.839

ΠΡΙΣΜΑ Μπουμπουλινας 48 (Πειραιας), 4172.366

ΜΠΟΣΤΑΝΟΓΛΟΥ Κολοκοτρωνη 92 (Πειραιας), 4112.258

ZOZEΦ Ζωσιμαδων 20 (Πειραιας), 4174.070

X. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ 2ας Μαιου 32 (Ν. Σμυρνη), 9342.814

FIOPHONE Δαμαρεως 62 (Παγκρατι), 7510.628

ΗΧΟΣ Κονωνος 41 (Παγκρατι), 7517.741

JUKE BOX Θησεως 143 (Καλλιθεα), 9583.222

Α. ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΚΗ Αργολιδος 1 (Αμπελοκηποι), 6911.724

Πάνος Γιαννακάς

25

Μανώλης Αγγελόπουλος

Χάρης Αλέξιου

Κώστας Σκαρφίδας

ΣΤΟΝ ΚΑΘΡΕΦΤΗ ΣΟΥ ΚΟΙΤΙΕΣΑΙ ΚΙ ΑΠΟ ΜΟΝΗ ΣΟΥ ΑΓΑΠΙΕΣΑΙ

Μια εκπομπή για το ελληνικό τραγούδι που
έγραψε και παρουσίασε στο Β' Πρόγραμμα ο
ΠΑΥΛΟΣ ΚΑΛΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Ζηλεύω που είσαι όμορφη
και όλοι σε θαυμάζουν
κι όπου περάσεις κούχλα μου
στα μάτια σε κοιτάζουν.
Στον καθρέφτη σου κοιτιέσαι
κι από μόνη σου αγαπιέσαι.

Με κάποια σημασία φυσικά διάλεξα αυτό τον
τίτλο για την εκπομπή. Στον καθρέφτη σου κοιτιέ-
σαι κι από μόνη σου αγαπιέσαι. Είναι μες από τα
ωραία τραγούδια του Μαργαρίτη. 'Ηρθα γιατί με
κάλεσε η Σοφία η Μιχαλίτση, πρέπει νά 'ρθεις, μου
είπε, Καλατζόπουλε, να μας πεις για το ελληνικό
τραγούδι, αφού κι άλλοτε άλλωστε κουβεντιάσαμε
γιαυτό. Βγαίνει λοιπόν, σήμερα Κυριακή, αγαπητοί
μου ακροατές αυτό το πρόγραμμα. Τώρα αν ξεφύγω
κάπου και μιλήσω σαν ζωγράφος φαντάζομαι κι
αυτό χρειάζεται για τη μουσική όπως και γω πολύ
χρειάστηκα τη μουσική.

Από την εποχή του Πάρι και της ωραίας Ελένης,
μέχρι σήμερα, βλέπω όλος ο κόσμος ότι μιλάει για
σεξ και για λεφτά, για τους έρωτες και για την
κοινωνία, γιαυτό και μου αρέσει ο στίχος στα λαϊκά
και στα ρεμπέτικα, είναι μέσα στο πνεύμα, είναι

Στράτος Διονυσίου

Γιώργος Μαργαρίτης

Σοφία Κολλητήρη

Πόλη Πάνου

μέσα στα πράγματα. Κι αφού μας έδωσε πρώτη η Ελλάδα αυτό το χάρισμα, αυτή την άδεια να συζητάμε και να τα βρίσκουμε, γιατί να έρχονται μερικοί να τα μπερδεύουν;

Λίγο-λίγο θα με συνηθίσεις

μουσική: Απ. Καλδάρα

τραγούδι: Μιχ. Μενιδιάτης

Σοφία Κολητήρη

Μ' αφήνεις τώρα που έμαθα κοντά σου
που ζω μονάχα για τον έρωτά σου
είμαι χομμάτι από την καρδιά σου
όχι όχι μη με παρατάς
όχι όχι κι ας μη μ' αγαπάς
Μείνε μαζί μου και μη μ' αγαπήσεις
μόνο τα χάδια σου να μου χαρίσεις
και λίγο λίγο θα με συνηθίσεις
όχι όχι μη με παρατάς
όχι όχι κι ας μη μ' αγαπάς.

Το ακορντεόν, έβλεπα σε κάτι εκδρομές παλιά,
κάτι χαζοχαρούμενοι και το κουβάλαγαν, δεν τόχα
σ' εκτίμηση μεγάλη, της πλάκας δηλαδή παιδιά
τόχαν και ψευτοπαιζάνε κάτι ταγκό και κάτι τυρο-
λέζικα. Δεν είχα καταλάβει ότι από μόνα τους τα
όργανα δε φταιν σε τίποτα. Τι είναι αυτό λοιπόν που
γίνεται όταν αλλάξει χέρι; Μεταστοιχείωση να το
πούμε ή μεταμόρφωση; Δεν ξέρω, αλλά σ' αυτό το
δίσκο του Χατζηχρήστου και μάλιστα μπροστά σ'
αυτό το ταξίμι π' αρχίζει με τ' ακορντεόν νομίζω
δε θέλει και πολλά να πούμε. Κάθομαι και τ' ακούω,
άλλοτε γελιέμαι και λέω αυτό είναι δικό μου και
άλλοτε μου φαίνεται σαν απλησίαστο κάτι.

Ο Χατζηχρήστος

μουσική: Απ. Χατζηχρήστου

τραγούδι: Στέλλα Χασκίλ

Ήρθαμε να γλεντήσουμε, Χατζηχρήστο
να φύγει το μαράζι
κι αν φύγουνε πολλά λεφτά
χαλάλι δεν πειράζει.

Το παλληκάρι στη γωνιά, Χατζηχρήστο
μια ζεϊμπεκιά γουστάρει
απ' το γλυκό μπουζούκι σου
φίλε παραπονιάρη.

Ρίξε γιαβάσικες πενιές, Χατζηχρήστο
σ' ένα γλυκό ντουζένι
για να σ' ακούσει μια ψυχή
που σε καταλαβαίνει.

Αυτό το Χατζηχρήστο που ακούσαμε, όπως και το θλιμένο δειλινό είναι 78 στροφών, που να βρεθούνε τέτοιοι δίσκοι; Ο ένας δηλαδή ξανατυπώθηκε χωρίς τ' ακορντεόν κι ο άλλος ούτε καν υπάρχει, κι αν τους ακούμε τώρα είναι επειδή βρέθηκε ο Σπύρος ο Παπαϊωάννου και τους δανείζει. Αυτό το θλιμένο δειλινό του Μητσάκη δεν έγινε μεγάλη επιτυχία, είναι από κείνα που άμα δεν είσαι Καζαντζίδης, ούτε ψυθιριστά δε σε παίρνει για να το πείς.

Θλιμένο δειλινό

μουσική: Γ. Μητσάκη

τραγούδι: Στ. Καζαντζίδης

Θλιμένο δειλινό, θλιμένο δειλινό,
θλιμένο δειλινό με κάνεις και πονώ.

Πού είναι η αγάπη μου να στρώσει το χρεβάτι μου,
να στρώσει το χρεβάτι μου, γλυκά να κοιμηθώ.

Θλιμένο δειλινό, θλιμένο δειλινό,
απόψε που πονώ, απόψε που πονώ.

Απόψε που πονώ, να κλάψω δεν μπορώ

τα στήθια μου ματώσανε τα μάτια μου στεγνώσανε
τα μάτια μου στεγνώσανε, να κλάψω δε μπορώ.
Θλιμένο δειλινό, θλιμένο δειλινό
θλιμένο δειλινό βαρύ έχω καῦμό.

Αυτό το τραγούδι θα πρέπει νάναι 1966. Πήγαινα τότε εγώ και παρακολουθούσα ένα γιαπί προς τα Ιλίσια. Πολλές φορές τυχαίνει στις οικοδομές, τυχαίνει δηλαδή κι ακούγεται μες από τους φωταγωγούς κάποιος να τραγουδάει, όχι πάντοτε ο ίδιος, κι αυτή η δουλειά δεν είναι κάθε μέρα, είναι μετά από κάτι αργίες, είναι την επομένη από το ποδόσφαιρο, κι έτσι εκεί χάμω ανακατωμένα, εκεί που ακούς τα σκερπάνια και βαράνε, κι ανάμεσα από τους καυγάδες που πιάνουν οι βοηθοί με τα μαστόρια ακούγεται και κάνα τραγούδι, τη μια ο ένας δηλαδή, την άλλη ο άλλος. Αυτός ούμως ήτανε κάπως πιο συστηματικός. Ποιός είναι αυτός; Βρίσκω τον εργολάβο και τον ρωτάω, που τραγουδάει τόσο επίμονα; Αυτός; Σε μένα υδραυλικός δουλεύει, αυτός είν' επαγγελματίας στο τραγούδι. Έλα δω, ρε Κατρίνη. Πολύ ωραία τραγουδάς του λέω. Εγώ είμαι καινούργιος στο τραγούδι, προχθές εκυκλοφόρησα τον πρώτο μου το δίσκο με δύο τραγούδια, άσε που τα πλήρωσα από την τσέπη μου σχεδόν. Ένα δίσκο ούμως μπορώ να στο χαρίσω, κι αν ήθελες να ενισχύσεις πάρε και μερικά χομμάτια για να δώσεις.

Πώς, δε θα πάρει, ο Καλατζόπουλος; Και να μη θέλει, εμείς θα τον υποχρεώσουμε να πάρει. Εγώ έλεγα θα το ξανάβλεπα στους δίσκους τ' όνομά του αλλά δεν ξαναβγήκε. Βρέθηκα κάποτε αργότερα λοιπόν στο μαγαζί πούχε βγάλει το δίσκο, ήτανε στη Σατωβριάνδου ένα δισκάδικο κι έτυχε νάναι κει κι ο Μπουγαδάκης, αυτός που παίζει το αρμόνιο, ο ίδιος δηλαδή πούγραψε και τη μουσική, τον ρώτησα λοιπόν αν βλέπει τον Κατρίνη, αν έγραψε άλλο τίποτα μαζί του. «Όχι μου λέει, αλλά είχε φωνή και θα μπορούσε, εγώ πολλές φορές τον ειδοποίησα, περίμενα για να φανεί αλλά εκείνος χάθηκε. Γιατί; Ούτε κατάλαβα. Ήθελε τώρα, τι συζητάς, κι άλλο δουλειά η φωνή του, αλλά τι πα να πει αφού στον κόσμο είχε αρέσει;»

Ας τον ακούσουμε λοιπόν, ας πούμε στην υγειά εκεινών που είχαν να δώσουν και που, για κάποιο λόγο φυσικά σπαστήκανε τα παρατάν και άλλο δε θέλουν να δώσουν. Τώρα μη φάγνουμε γιατί. Άλλα, νομίζω ο κόσμος πιο κερδισμένος βγαίνει από εκείνους που δε θέλουνε και πάση θυσία το καλό μας.

Με πλημμυρίσαν οι πενιές

μουσική: Μ. Μπουγαδάκη

στίχοι: Δ. Παπαδόπουλου

τραγούδι: Δαμ. Κατρίνης

μπουζούκι: Στ. Βαρβακάρης

Από υπόγειο σκοτεινό, που μοιάζει με κουτούκι βγαίνει φωνή γλυκιά λαλιά, και γλυκά από μπουζούκι Ο λογισμός μου μ' έφερε στα παιδικά μου χρόνια με πλημμυρίζουν οι πενιές, σε μια ζωή αιώνια.

Τώρα αρχινίσαν και τα βάζουν μερικοί μ' όλο τον κόσμο. Άλλοι τα βάζουν με τον Τσιτσάνη και σ' άλλους φταίει ο Καζαντζίδης. Άνοστη ούμως μου φαίνεται αυτή η ιστορία. Θέλουν να βγάλουν τάχα σκάρτη τη δουλειά τους, θέλουν να βγάλουν σκάρτο και το χαρακτήρα τους. Εμένα δε μου πάει ούτε και θέλω να υπερασπιστώ κανένα, ούτε κι έχουν ανάγκη από υπεράσπιση. Άλλα είναι και λίγο ν' απορείς. Σαν κάποτε που βγήκε στο ραδιόφωνο ένα βράδυ η Δανάη, για να καρφώσει ποιόν; Τὸν Τσιτσάνη.

Ποιός; Η Δανάη, λέγοντας με αφέλεια που δεν νομίζω να την πίστεψε κανείς, ότι εκείνη τούφερε, δε ξέρω πώς, απ' τη Θεσσαλονίκη τη Γεραχίνα, ολόκληρο τραγούδι δηλαδή σερβιρισμένο.

Αλλά οι μεγαλύτεροι, οι καλύτεροι πίνακες του Σεζάν, οι λουόμενοι παραδείγματος χάριν, βγαίνουν από κάτι σκίτσα με μολύβι του Πουσέν. Τα σκίτσα όμως του Πουσέν τάχαν οι πάντες στη διάθεσή τους, μα περιμένανε τρεις αιώνες τον Σεζάν να τα διαβάσει. Και τι είν' επιτέλους αυτή η ιστορία που μόλις ακούσουν ορισμένοι κανένα λαϊκό, κανένα τσιφτετέλι σου λεν αμέσως Κάιρο.

Λίγη αγάπη δείξε μου

μουσική: Σ. Καμενίδη

στίχοι: Ν. Μουρκάκου

τραγούδι: Σ. Κολητήρη

βιολί: Γ. Κόρος

Δείξε μου λίγη αγάπη δείξε μου
δείξε μου λίγη αγάπη δείξε μου
πάψε να με τυραννάς
δε λυπάσαι να με βλέπεις
δε λυπάσαι δεν πονάς.

Δείξε μου λίγη συμπόνια δείξε μου

.....
δείξε μου λίγη αγάπη δείξε μου
πάρε με στην αγκαλιά
και θα ξεχαστούνε όλα
σα μου δώσεις δυό φιλιά.

Εγώ νομίζω όταν κατέχεις υλικό δικό σου, όταν έχεις κάτι να πεις, δεν φυλάγεσαι καιν' ακούσεις τον άλλον και να πάρεις. 'Οταν όμως στερεύουν οι πηγές, τότε είναι για να φοβάσαι ν' ανοιχτείς, τότε αρχίζουν και δουλεύουν καλά οι ρίζες και η αρρώστεια του αυθεντικού. Ωραία θάταν να κλειστούμε και να ξεκαθαρίσουμε ποιά είναι τα δικά μας και πού είναι τα ξένα, μα δε το εύχομαι στ' αλήθεια γιατί φοβάμαι ότι στο τέλος θα μας σερβίρουν ό,τι πιο άνοστο υπάρχει, και γιατί τέτοια θυσία; 'Οταν κανείς δεν εγγυάται σήμερα για τα αγνά υλικά;

Είναι, για να το πούμε διαφορετικά, σα να πηγαίνουμε στους γάλλους και να ζητάμε να μας δώσουν πίσω, όχι τα ελληνικά τα μάρμαρα, όχι τη Νίκη της Σαμοθράκης και τα άλλα, αλλά τα πάντα, σκάλες, πλατύσκαλα, είναι σα να πηγαίνουμε να τους ζητάμε να μας γυρίσουν πίσω ολόκληρο το Λούβρο, επειδή όταν το επισκεύαζαν κάποτε οι γάλλοι είχανε δίπλα τους και βλέπανε τα βιβλία με τους ελληνικούς ρυθμούς. 'Εστω, μας πήραν τις ιδέες, αλλά το Λούβρο βγήκε γαλλικό στό τέλος, να πούμ' ότι δεν είναι; Γιαυτό απορώ που βγαίνουν μερικοί και λένε ακούμε Κάιρο και κάτι τέτοια όταν ακούμε λαϊκά. Αν ξέραν όλοι αυτοί με πόσες ιδέες είναι χρεωμένο στους ρωμιούς και το Ισλάμ, και πρώτ' απ' όλα πάνω στο πλάνο της Αγιά Σοφιάς είναι και το περίφημο μπλε τζαμί στην πόλη, η ίδια δηλαδή η αποθέωση του Ισλαμισμού.

Σ' αναζητώ

μουσική: Λ. Τσόλη

στίχοι: Ηλ. Αγγελόπουλου

τραγούδι: Μαν. Αγγελόπουλος

Ο πόνος με πληγώνει, γιατί είσαι μακριά μου
αγάπη γλυκειά μου, αγάπη γλυκειά μου.
Προσπαθώ να σε ξεχάσω όμως δε μπορώ
κάθε ώρα σε θυμάμαι και σ' αναζητώ
τα φιλιά που μούχεις δώσει καίνε σα φωτιά
κι η ζεστή η αγκαλιά σου δεν υπάρχει πια.

Η ζεστή η αγκαλιά σου δεν υπάρχει πια.

Πού να είσαι τώρα νάρθω να σε βρω
κάθε ώρα σε θυμάμαι και σ' αναζητώ,
και σ' αναζητώ, και σ' αναζητώ.

Εγώ δεν έχω φαίνεται αρκετή δόση νεκροφιλίας για να πηγαίνω πίσω απ' τις παλιές επιτυχίες. Ωραίος ο Τσιτσάνης, μεγάλος ο Παπαϊωάννου, καλός κι ο Χατζηχρήστος, μα τώρα γυρίσαν οι καιροί, άλλες είν' οι δεκαετίες του '50 και του '60 και γι' άλλα πράγματα νοιάζετ' ο κόσμος το '82.

'Όλα είναι δανεικά

μουσική: Αλ. Χρυσοβέργη

στίχοι: Σ. Γιατρά

τραγούδι: Στράτος Διονυσίου

Μπροστά σου δρόμοι ανοίγονται πολλοί διάλεξε έναν και να φύγεις από μένα κι αν σουχω δώσει τη ζωή μου τη μισή άστα να πάνε περασμένα ξεχασμένα. Κι αν γελάς τώρα που φεύγεις και μιλάς ειρωνικά, δεν πειράζει στη ζωή μας είναι όλα δανεικά.

27

Μ' αρέσει ο στίχος στα ρεμπέτικα και στα λαϊκά και δε ξέρω τι θα μας έλεγε η μουσική τους αν ήταν ορφανή απ' αυτά τα λόγια.

Μη διστάζεις καρδιά μου

μουσική: Ι. Παλαιολόγου

στίχοι: Α. Σπυρόπουλου

τραγούδι: Στράτος Διονυσίου

Μη διστάζεις καρδιά μου μη διστάζεις προχώρα μια που έφθασ' η ώρα του χωρισμού είναι άδεια η καρδιά της κι αν θα μείνω χοντά της θάμαι πάντοτε στην άκρη του γκρεμού στη αγκαλιά του καημού.

Για μένα ακόμα έχει σημασία ένα πράγμα, έχει μια σημασία δηλαδή, πώς όλοι αυτοί οι μουσικοί δε βγαίνουν από τα ωδεία. Αυτοί, ο ένας μαθαίνει απ' τον άλλον, καμμιά φορά τα βγάζουν κι από τους δίσκους χωρίς πάρτες και χωρίς νότες, μπαίνουνε κατ' ευθείαν στη δουλειά, το νόημα κυνηγάνε δηλαδή γιαυτό κι έχουν το τράτο και αυτοσχεδιάζουνε αλλιώς θάχαν κολλήσει, θάχανε γίνει, μπορεί νάχανε γίνει μεγάλοι ερμηνευτές, αλλά δε θα μπορούσαν να το πάνε παρακάτω.

Ενώ από την άλλη τη μεριά όλες εκείνες οι βαρετές ασκήσεις, για να μη πω η σπαστική γραμματική μες τα ωδεία, τον κόσμο μάλλον τον μπλοκάρει, μάλλον τον στενεύει. Είναι σα να πηγαίνει ένα παιδάκι να ζωγραφίσει με τα χραγιόνια του, ας πούμε, ένα αθρωπάκι ή ένα αυτοκίνητο και να του λέμε, στάσου μη βιάζεσαι, αν θες να ξεχινήσεις πρώτα θα μάθεις να τραβάς ίσιες γραμμές ένα δύο χρόνια κι αργότερα, σιγά σιγά να συνηθίσεις τα κυκλάκια, και θάρθει η ώρα. Θα τούχει φύγει φαντάζομαι όλ' η όρεξη, στο τέλος δηλαδή ζημιά του κάνει τέτοια μόρφωση. Είναι γιατί κλάματα τόσοι χαμένοι κόποι, αλλά η διαφορά που νοιώθω με τη μουσική κουλτούρα δεν είν' εκεί, είναι ότι τη μουσική τη βλέπουν σκέτα σα κάποια υπόθεση του αυτιού, τους ακούς δηλαδή και σου μιλάνε για ακρόαμα ενώ εμείς εδώ δε πάμε να πιάσουμε την καρέκλα, πάμε για να γλεντήσουμε, ν' ακούσουμε και να χορέψουμε. Ο χορός είν' η ηρωποίηση της

μουσικής, ειπ' ο Τσιτσάνης, κι ο Κόρος λέει, έτσι όπως πάμε νομίζω θα πεθάνουμε άκεφοι.

Τώρα θ' ακούσουμε και ένα τραγούδι από τις τελευταίες επιτυχίες του Κώστα του Σούκα. Αυτοί οι Σουκαίοι φαίνεται πως μόνο επιτυχίες μπορούν και γράφουν. Είναι από τα καλλίτερα που έχω ακούσει.

Παράπονα

μουσική: Κ. Σούκα

στίχοι: Γ. Χαλκιαδάκη

τραγούδι: Κ. Σκαφίδας

Να μπορούσα να μιλούσα μια στιγμή με το θεό μου.

Δεν έχω φταιξει, δάκρυ να τρέξει μες την καρδιά μου και να καώ.

Να ζητιανεύω τον έρωτά της κι απ' τα φιλιά της να προδωθώ.

Παράπονα που είχα να του κάνω παράπονα που έχω να του πω.

Κι αν πιάσει δηλαδή κανείς να γράψει ας πούμε απ' το 40 μέχρι σήμερα όλα τα ονόματα που ξεχωρίσαν, στα δημοτικά και στα ρεμπέτικα και τελευταία στα λαϊκά, τους συνθέτες και τους οργανωπαίχτες, τραγουδιστές και τραγουδίστριες, το ποιούς και πόσους μαζέψανε τα κέντρα κάθε βράδυ, τους δίσκους που πουλήσανε μπορεί και να γεμίσει ένα βιβλίο, ενώ εκείνοι που βγήκανε με τα διπλώματα μπορεί να είναι περισσότεροι, αλλά αν θέλουμε να πούμε πόσοι απ' αυτούς ξεχώρισαν, γεμίζουν δε γεμίζουν μια σελίδα. Αφού λοιπόν οι μουσικοί μας οι πιο σοβαροί δε καταφέρανε και τόσο να μας κερδίσουν τώρα το παιζούντες κουλτούρα, το παιζούντες κάπως ανώτεροι, αυταρέσκεια δηλαδή γιατί αλλιώτικα δε βγαίνουν. Μα πόσ' ωραίος νάναι κανείς; Και Νάρκισσος νάναι, δε θάρθει μια στιγμή για να χορτάσει την ομορφιά του;

Στον καθρέφτη σου κοιτιέσαι

μουσική: Τάκη Σούκα

στίχοι: Τάκη Σούκα

τραγούδι: Γιώργος Μαργαρίτης

Ζηλεύω που είσαι όμορφη και όλοι σε θαυμάζουν κι όπου περάσεις κούκλα μου στα μάτια σε κοιτάζουν.

Στον καθρέφτη σου κοιτιέσαι

κι από μόνη σου αγαπιέσαι.

Θα σπάσω τον καθρέφτη σου να μη ξανακοιτάξεις φοβάμαι μη ξεμυαλιστείς κι απότομα αλλάξεις.

Στον καθρέφτη σου κοιτιέσαι

κι από μόνη σου αγαπιέσαι.

Εδώ αυτή η μουσική του Τάκη του Σούκα δεν έχει τίποτα το χαλαρό, δεν έχει τίποτ' από χασομέρι, ούτε οι στίχοι ούτε οι σκοποί, αργοί ή γρήγοροι, είν' όλοι δεμένοι με κάποιο νόημα. Αυτό είναι προς τιμήν τους, την ώρα που πρέπει, νομίζω, να παραδεχτούμε ότι, όχι στη ζωή ευτυχώς, αλλά στις τέχνες υπάρχει μεγάλη παράδοση από χασομέρι και πλάνο βλέμμα στην Ελλάδα, όπως σε κάτι έργα στο σινεμά που κολλάει ο φακός, και κείνα πούχουνε να μας πουν σ' ένα δεκάλεπτο μας βασανίζουν και το καταφέρνουν και μας τα λεν σε δύο ώρες.

Εσύ μιλάς στην καρδιά μου

μουσική: Τάκη Σούκα

στίχοι: Τάκη Σούκα

τραγούδι: Γιώργος Μαργαρίτης

Εσύ μου μιλάς στην καρδιά μου εσύ μονάχα εσύ

και θέλω να γίνεις δικιά μου εσύ μονάχα εσύ.

Εσύ μονάχα εσύ.

Δεν ξέρω τι νοιώθεις για μένα

τι είμαι για σένα εγώ

δεν ξέρω τι πρέπει να κάνω

μα όμως εγώ σ' αγαπώ.

Εσύ μου μιλάς στην καρδιά μου

κι η σκέψη σου με τυραννά

και τόσες θυσίες που κάνω

χαλάλι για σένανε πια.

Η κουλτούρα δεν έχει τα φόντα για να ενθουσιάσει και να ηλεκτρίσει τον κόσμο, γι' αυτό ενοχλείται από τα κέντρα. Προτιμάει για τους άλλους την καρέκλα, αντί για το χορό, τη λεμονάδα αντί για το κρασί, την αποχαύνωση αντί τη συντροφιά, την απόσταση και το απρόσωπο μιας συναυλίας.

Παραδείγματος χάριν εσύ

μουσική: Τάκη Σούκα

στίχοι: Γ. Χαλκιαδάκη

τραγούδι: Γιώργος Μαργαρίτης

'Όλο κόντρα μου πας και μου λες

πως θα κάνεις εσύ ότι θες,

δίχως λόγια και περιστροφές

σου δηλώνω μου τόπαν πολλές.

Παραδείγματος χάρι εσύ

που δε παίρνεις από συμβουλή

ήρθε η ώρα γι' αυτά που μου λες

να σε κάνω και σένα να κλαις.

Οι άνθρωποι αυτοί και η μουσική τους κάνανε κάτι που όλες οι άλλες τέχνες μαζί δε το κατάφεραν, κάνανε δηλαδή τη μουσική τους υπόθεση για όλο τον κόσμο.

Τα iερογλυφικά της μουσικής δεν μου τα εξήγησε ποτέ κανείς, σαν ζωγράφος όμως, πολλές φορές μ' άρεσε και ζωγράφισα τους μουσικούς την ώρα που κάθονται και παιζούν. Δεν έχουμε τώρα τίποτα μέτρα στα χέρια ούτε ζύγια, τη χαρά μας για μερικά πράγματα που μας αρέσανε θα πούμε.

Τα λιμάνια

μουσική: Β. Τσιτσάνη

τραγούδι: Πόλυ Πάνου

Το πλοίο θα σαλπάρει για λιμάνια ξένα

για λιμάνια ξένα

μαζί του θα σε πάρει αγάπη μου και σένα

μακριά από μένα.

Κάθε ώρα για μένα θάναι χρόνος

θα με τρώει της ξενητειάς ο πόνος

φεύγεις αγάπη μου φεύγεις χαρά μου

παρ' τις ελπίδες μου, τα όνειρά μου

γρήγορα νάρθεις πάλι κοντά μου.

Ω, ω, ω, το πλοίο θα σαλπάρει για λιμάνια ξένα.

Πού ήταν; Ας πούμε απ' το '50 iσαμε το '65, πού ήταν δηλαδή οι έλληνες οι σεναρίστες και οι οπερατέρ ή οι σκηνοθέτες για να μας δώσουν τις ιστορίες της μετανάστευσης; Άν δεν ήταν οι μουσικοί νομίζω ακόμα θα τους περιμέναμε. Αφίσαν και περάσανε μπροστά από τα μάτια τους ολόκληρα δράματα κι ολόκληρα σκηνικά απαρατήρητα. Έχουνε έτοιμα σκηνικά στημένα και τα περιφρονούνε, εκατοντάδες σκηνικά μες την Αθήνα, εκατοντάδες σκηνικά στις επαρχίες, που το καθένα μόνο του λέει παραπάνω από δέκα τόμους βιβλία κοινωνικές μελέτες κι χωρίς να σε ταλαιπωρεί. Ευτυχώς όμως και βρέθηκε ο Τσιτσάνης κι ακούμε τώρα Τα λιμάνια του έτσι όπως τα τραγουδάει η ωραία φωνή της Πόλυς Πάνου. Και ο Τσιτσάνης; Έκοψε με το μάτι αυτός κι έπιασε με τ' αυτή του όσα άλλος κανείς.

Εδώ οι περισσότεροι οι κινηματογραφιστές μας δε χόρτασαν φαίνεται ακόμα συζητήσεις για το γερμανικό και για το ιταλικό το σινεμά. Γιατί δεν πάνε μαζί με τους μουσικούς για να μας δώσουν σήμερα μια εικόνα αντάξια όλων εκείνων που διαδραματίζονται στους χώρους που χυκλοφορούμε; Στα σπίτια μας και στα υπουργεία, στους δρόμους, στις πλατείες, στις ακρογιαλιές, ας μας δώσουν μια εικόνα αντάξια όλων εκείνων που διαδραματίζονται κάθε μέρα στα ΚΤΕΛ και στους σιδηροδρομούς. Αντάξια θα πει να μην ξοδεύονται σ' αισθήματα, αντάξια θα πει να βλέπουν καταστάσεις, όχι φολκλόρ κι αισθηματισμούς.

Ωραία φωνή λοιπόν η Πόλυ Πάνου και λέω δε θάπρεπε μερικοί ηθοποιοί μας να ξαναδούν απ' την αρχή τα ελληνικά τους; Να δουν πώς τα μιλάμε όλος ο κόσμος; Πώς τα μιλάμε στα γραφεία και στις τράπεζες, στο στρατό, στο ΙΚΑ, στα συνεργεία, παντού, στα δικαστήρια και στους δρόμους, δε θάπρεπε τις φωνές αυτές όπως είναι οι φωνές της Πάνου και της Μπέλου, όπως είναι οι φωνές του Διονυσίου και της Διαμάντη να τις προσέξουν; Τα λέω αυτά γιατί υπάρχει απ' ότι είδα μια καλή αρχή απ' ορισμένους νέους θιάσους τελευταία, μα το λέω μόνο για την περίπτωση φυσικά που θα θέλαμε να γλυτώσουμε κάποτε από το προπολεμικό το θέατρο κι από τους προπολεμικούς διαδόχους του. Ωραία φωνή η Πόλυ Πάνου κι ακόμα ωραιότερη στο Φέρτε μια κούπα με κρασί του Καλδάρα.

Φέρτε μια κούπα με κρασί

μουσική: Απ. Καλδάρα
τραγούδι: Πόλυ Πάνου

Φέρτε μια κούπα με κρασί και κάντε μου παρέα
για μέν' απόψε η βραδιά είναι η τελευταία.
Βρε ζωή φαρμάκια στάζεις, σε βαρέθηκα
για χρυσά παλάτια τάζεις, είναι ψεύτικα.
Πέστε τραγούδια θλιβερά απ' της χαρδιάς τα βάθη
δεν είναι άλλα πιο βαριά απ' τα δικά μου πάθη.
Βρε ζωή φαρμάκια στάζεις, σε βαρέθηκα
για χρυσά παλάτια τάζεις, είναι ψεύτικα.
Κι αν δείτε φίλοι κάποτε μια μάνα πικραμένη
πέστ' ας το πάρει απόφαση και ας μη με περιμένει.

Και τι να πει κανείς, δηλαδή τι ν' απαντήσει για τα προγνωστικά που κάθονται κάποτε και μας λένε. Μήν τους ακούτε, δεν τ' αξίζουν αυτά τα πράγματα, δεν πρόκειται να κρατήσει τίποτ' απ' αυτά, έτσι όπως βγαίνουν κατά χιλιάδες έτσι θα σβήσουν, πρόκειται δηλαδή για πράγματα προσωρινά επίχαιρα. Το ξέρουνε φαίνεται λοιπόν και το τσιγκούνεύονται και δε μας το λεν το μυστικό να ξέρουμε και μεις, το ξέρουνε φαίνεται και το τσιγκούνεύονται, έτσι θέλουν και δε μας λεν το μυστικό της αιωνίας νεότητας. Εμείς όμως δεν ήρθαμε δω με τη μεζούρα και με τα ζύγια, για μουσική ήρθαμε ν' ακούσουμε κι άλλωστε εγώ δε βρήκα ζυγαριές που να μη κλέβουν, και μένω μάλιστα με την εντύπωση πως παραπάνω μας ξεγελάν στο ζύγι οι ζυγαριές εκείνες που λέγονται ακριβείας.

Πολλοί καινούργιοι μουσικοί δεν έρχονται μες από τη ζωή τους έτοιμοι για το λαϊκό τραγούδι. Μπήκανε λέει ο Γαβαλάς, άνθρωποι χωρίς ιδέες λαϊκές και γράφουν λαϊκά. Κι εκατομμύρια να σου δίνουνε θάσαι αυτό που είσαι, όχι παραπάνω. Το λαϊκό πρέπει να κάτσει να το γράψει αυτός που το νοιώθει, αυτός που παίζει το μπουζούκι, αυτό λέει ο Γαβαλάς.

Δε με πονάς

μουσική: Π. Γαβαλά
τραγούδι: Πάνος Γαβαλάς

Μ' έχεις ποτίσει φαρμάκι πικρό πολύ πικρό
κι αν ήταν άλλος θα σ' είχε μισήσει
μα εγώ σ' αγαπώ, σ' αγαπώ.

Δε με πονάς, γι' αυτό με βασανίζεις
δεν μ' αγαπάς αληθινά
με τυραννάς και την χαρδιά μου σκιζεις
δεν μ' αγαπάς, δεν μ' αγαπάς.

Ο Χατζηχρήστος, δηλαδή, κι ο Παπαϊωάννου και ο Τσιτσάνης και μόνο αυτοί; Και ο Μητσάκης και ο Καλδάρας κι ο Βασιλειάδης κι ο Πολυκανδριώτης και ο Λαβίδας κι ο Ζαφειρίου κι ο Κόρος και ο Περπινιάδης και ο Βασιλόπουλος κι ο Σούχας, ολόκληρη ιστορία μουσική ο καθένας τους, όλοι λοιπόν αυτοί και πόσοι άλλοι ακόμα; Κόσμος πολὺς και όλοι αξίζουνε και σολίστες πρώτοι και συνθέτες πρώτοι. Αυτοί δε ξοδευτήκαν σε συνθήματα, όπως τα ζήσαν έτσι τα καταλάβανε. Είδανε δηλαδή κι ακούσανε και νοιώσαν και συντροφέψαν τη ζωή μας. Ωραίοι για τα τραγούδια τους, αλλά εξίσου ωραίοι και για τη στάση τους, αυτοί βοηθήσαν δηλαδή τα πράγματα για να κυλίσουνε μαζί με τον καιρό, να πάνε λίγο παρακάτω. Δε στήλωσαν τα πόδια πάνω στις εκατό ας πούμε επιτυχίες, σαν να ξόφλησ' ο κόσμος μαζί τους κι η μουσική. Δεν κάτσανε δηλαδή σαν κάτι πεισματάρικα παιδιά που τα βλέπεις να πνίγονται όσο να γίνει το δικό τους. Ήτανε φίρμες δηλαδή και δεν πουλήσαν φίρμα, αλλά σταθήκαν στο μαγαζί τους, πάνω κάτω κάθε βράδυ, μαζί με τον κόσμο, μαζί με τους πελάτες.

Αυτοί ξεκίνησαν άλλωστε και την εξέλιξη που ήρθε στην ορχήστρα, από δύο τρία όργανα που ήταν στην αρχή όσο να φτάσει σήμερα γύρω στα δέκα, γιατί μπορούσαν και να τη λογαριάσουν μια τέτοια αλλαγή, και ότι έγινε, έγινε σιγά σιγά, γι' αυτό και σήμερα την ακούμε και μας αρέσει. Όπως ακούμε τη δουλειά του Κόρου και του Σούχα, όπως ακούμε τη δουλειά του Λαβράνου και του Δάνα. Το κακό νομίζω αρχίζει από τη στιγμή, που την ορχήστρα στα χέρια τους την πάιρνουν μερικοί σαν τίποτα πειραματόζωο και το βλέπουμε άλλωστε αυτό σε πολλές ορχήστρες.

Ο Τσιτσάνης είν' εκείνος, και μπράβο του, που έβγαλε από τους πρώτους ηλεκτρικό μπουζούκι. Τι θα γινόταν δηλαδή αν άκουγε ας πούμε τίποτε αυθεντικός, που ξεφύτρωσαν είκοσι χρόνα αργότερα και λένε δεν τους αρέσουν τα μεγάφωνα, δεν τους αρέσουν τα μικρόφωνα; Δεν θα μιλούσαμε τώρα για μουσική, θα μιλούσαμε για τίποτ' αντικάδικο. Και ποιοι είν' αυτοί που τα λένε; Είναι εκείνοι πούχουν το σπίτι τους γεμάτο με την τελευταία λέξη του Χάι φάι.

μουσική: Μ. Λοΐζου

στίχοι: Μ. Ρασούλη

τραγούδι: Χάρις Αλεξίου

Απόψε πήρε άδεια και με την τσέπη άδεια
τραβάει για την πόλη
ρίχνει ένα γειά σου στο φρουρό
σαλτάρει σ' ένα φορτηγό
κι ο χάρος δε γλυτώνει
·Έλα στην παρέα μας φαντάρε
κάτσε κι ένα ποτηράκι βάλε
ξέχνα στρατώνες και σκοπιές
κι από το μπρούσκο της χαρδιάς μας πιες.

Η Αλεξίου είναι ζεστή φωνή, η πιο αξιαγάπητη φωνή από τις καινούργιες. Ακούω πολλές φορές τραγούδια όπως είναι μερικά από τα τελευταία του Διονυσίου και λέω, πώς θα τόλεγε άραγε αυτό η Αλεξίου; Μένω πάντα με την εντύπωση ότι κρύβει αξίες ακόμα, που θα τα χάσουμε όταν στο μέλλον βγουν στο φως. Το ίδιο αισθάνομαι όταν ακούω την μουσική του Λοΐζου κι όταν ακούω τη μουσική του Συδάκη. Είναι μια νέα γενιά και μας αφίνει σημάδια η δουλειά τους.

Τρελλή κι αδέσποτη

μουσική: Ν. Συδάκη

στίχοι: Μ. Ρασσούλη

τραγούδι: Ν. Παπάζογλου

Τρελλή κι αδέσποτη παρόλη την αγάπη
έτσι σε θέλω κι έτσι είσαι αληθινά
έλα σαν όνειρο στο άδειο μου κρεβάτι
έλα δω κάτω στη θλιμένη μου καρδιά.
Είσαι εκείνη που αν μαζί της κοιμηθώ
θάχω ξεχάσει το ποιός είμαι και πώς πάω
κι αν αφορμή 'σαι συ ν' αλλάξω εαυτό¹
το παρελθόν μου μπρος στα πόδια σου πετάω.

Η Ελλάδα, βγαίνουνε μερικοί και λένε σαν πληρεξούσιοι της παλιάς μας δόξας, η Ελλάδα λεν, έδωσε στον κόσμο τα πάντα. Δεν το πιστεύω. Μπορεί να έδωσε πολλά, το βέβαιο πάντως είναι ότι δεν έδωσε το είδος που λέγεται ρομάντζο. Τώρα πώς γίνεται το δανεικό ρομάντζο και πουλιέται για γνήσιο προϊόν ελληνικό είναι μια πολλή περίεργη ιστορία. Αυτά τα λαϊκά λοιπόν, και τα ρεμπέτικα, ο λόγος που μ' αρέσουν δεν είναι μόνο γιατί ξεφεύγουν αρκετά από το ρομάντζο, αλλά γιατί το καταφέρνουν και ξεφεύγουν χωρίς να πολυνοιάζονται για τα ελληνικά τους, χωρίς τα άνοστα τα πείσματα. Και το περιεργό που βλέπω είναι πως όλοι, όσοι φωνάζουνε και μιλάνε και κλαίνε πως χάθηκε η Ελλάδα, είν' αχριβώς εκείνοι που δουλεύουνε για να μας μάθουν τρόπους και κομψές εκφράσεις, είναι εκείνοι που δουλεύουνε για να περάσουνε οι πόζες και τα τανύσματα και όλο εκείνο το χωριάτικο το δίλλημα της κομφότητας, που κουβαλάει μαζί του το ρομάντζο, και που δεν φαίνεται να μας πολυπηγαίνει. Πώς να μας πηγαίνει όταν έχουμε μέσα μας τόσους αιώνες από αληθινή κομφότητα; Πού να σταθούν οι πόζες όταν μες το χαμόγελο ενός παιδιού βλέπεις καμμιά φορά τέτοια ωραία μαγκιά;

Γι' αυτό, όταν ακούω ελληνικότητα, λέω καλλιτέρα να φυλαγόμαστε. Είδα δηλαδή αμερικανούμενους ροκάδες νάναι δικά μας παιδιά και κάτι βλάχες με τα τσεμπέρια και τα σαντάλια να νομίζεις πως βγαίνουν από το φιγουρίνι.

Παντρεμένοι κι οι δυο

μουσική, στίχοι: Μ. Χριστοδουλόπουλου

τραγούδι: Μ. Χριστοδουλόπουλος

Εσύ 'σαι η αιτία που πονώ, ω ω ω

μα τι μπορώ να κάνω; μα τι μπορώ να κάνω;

Παντρεμένοι κι οι δυο, γύρνα σε παρακαλώ.

Για σένα πέφτω και στο γκρεμό, έλα, έλα
έλα σε παρακαλώ.

Περισσότερο κι από την ξενομανία στην Ελλάδα αρχιζώ και φοβάμαι την ελληνικότητα κι ακόμα χειρότερα την ελληνοπρέπεια και την ελληνολατρεία Ελλήνων και ξένων.

Αντίθετα μ' αυτό που γίνεται με τα ρεμπέτικα και με τα λαϊκά, εγώ βλέπω τη ζωγραφική να κάθεται μέσα με τους συλλέχτες κι ο κόσμος να περνάει από απέναντι. Αν θέλετε να μας καταλάβετε,

αν θέλετε να λειτουργήσετε μαζί μας, λεν οι μοντέρνοι μας ζωγράφοι, λένε οι λυρικοί μας οι ποιητές, πρέπει να κάτσετε πρώτα και να διαβάσετε όλην εκείνη την κουβεντολογία, δύο τρία τουλάχιστον χοντρά βιβλία, ν' ανοίξετε τα λεξικά να σας περάσουμ' εξετάσεις και τα λέμε. Βγάζουνε δηλαδή όλον τον κόσμο αστοχείωτο. Τέτοιο συνομπάρισμα δηλαδή που ρίξανε στον κόσμο, στάση τόσο προσβλητική απέναντι του, δεν έχει προηγούμενο στην Τέχνη.

Και πάρτε το έστω δυσπιστία μου, που δεν πιστεύω το σουρεαλισμό στο στίχο και στη μουσική, πέστε πως είν' αδυναμία μου που δεν καταλαβαίνω αφηρημένη τέχνη, μα λέω καμμιά φορά αν είναι πράγματι αυτοί οι καλλιτέχνες αληθινοί, θα πρέπει νάναι τα πιο αναμάρτητα πλάσματα αυτού του κόσμου, αφού τα καταφέρνουνε και ζούνε τόσο έξω αυτοί απ' όλα τα μπλεξίματα.

Την ώρα που ούτε τους μισούς από τους γρίφους που συναντάμε κάθε μέρα δεν καταφέρνουμε να ξεδιαλύνουμε, εκείνοι φιάχνουν από πάνω κι άλλους, εξεπίτηδες. Όμως νομίζω ότι χαλάνε τα λεφτά τους, αυτοί οι ποιητές, κι άδικα λέω ξοδεύουνε τα αισθήματά τους όταν δεν καταφέρνουν να πουλήσουνε στον κόσμο, όταν δεν καταφέρνουν να επικοινωνήσουνε μαζί του. Χίλιες φορές λοιπόν ο Πάριος στιχουργός, να ζήσει η Παπαγιαννοπούλου και ο Λευτέρης ο Παπαδόπουλος, χίλιες φορές ο Τσόλης κι ο Μουσαφίρης.

Ο Παπαδόπουλος όμως, κι ο Τσόλης κι ο Μουσαφίρης δεν είναι λυρικοί ποιητές, αυτοί 'ναι στιχουργοί, γι' αυτό και ξέρουν τι τους γίνεται, γι' αυτό και ξέρουνε τι λένε, γι' αυτό τους καταλαβαίνει ο κόσμος. 'Εναν καλό δηλαδή λυρικό ποιητή είναι ωραίο να κάθεσαι καμμιά φορά να τον ακούς, έτσι όπως ζει μέσα στον κόσμο του, αλλά και ο καλλίτερος είν' ακατάλληλος, δεν κάνει νομίζω για συζήτηση.

Αν υπάρχουνε τραγουδιστές, που το μέταλλο της φωνής τους μας αγριεύει λίγο, ο Σκαφίδας είναι ακριβώς το αντίθετο. Ο Σκαφίδας έχει τον τρόπο να τραγουδάει για τις πιο τραγικές καταστάσεις, και να νομίζει όποιος τον ακούει ότι σερβίρει το πιο μεθυστικό κρασί. Πιό πάνω απ' αυτό δε γίνεται στην τέχνη.

Άλλον έχει αγκαλιά

μουσική: Κ. Σούκα

στίχοι: Λ. Τσόλη

τραγούδι: Κώστας Σκαφίδας

Γιατί να παίζεις με την καρδιά μου
και να γκρεμίζεις τα όνειρά μου
δε με λυπάσαι, δε με λυπάσαι,
τον έρωτά μας δεν τον θυμάσαι.

Άλλον έχεις τώρα αγκαλιά, α α
και σε μέναν έβαλες φωτιά
άλλον έχεις τώρα αγκαλιά, α α
δίνεις τα παράνομα φιλιά.

Την παρεξήγηση, που την έχουμ' έτοιμη οι περισσότεροι ρωμιοί από τα χρόνια του Αχιλλέα, αυτή που έγινε αφορμή και τρέναρε δέκα χρόνια ο πόλεμος στην Τροία, αυτή την παρεξήγηση που λέει παράταμε και βγάλτα πέρα μόνος σου σε όποιον έδωσε την αφορμή, και κάθεται ο παρεξηγημένος και κουρνιάζει σαν ωρολογιακή βόμβα, δεν την ξανάδα ποτέ τόσο καλά χρωματισμένη στο ελληνικό τραγούδι όπως τώρα μες τη φωνή του Γιώργου του Μαργαρίτη.

Παρανόμησε η δικιά σου

μουσική: Τ. Σούκα

στίχοι: Γ. Χαλκιαδάκη

τραγούδι: Γ. Μαργαρίτης

Παρανόμησε η δικιά σου, παρανόμησε
έπαιξε με την καρδιά σου και σε πρόδωσε
ξέχασε την αδελφέ την ιστορία σου

σκάρτη ήταν και μπαμπέσα η κυρία σου.

Παραδόθηκε η καρδιά σου παραδόθηκε

σκλάβα για τον έρωτά σου, μα προδώθηκε.

Ξέχασε την αδελφέ την ιστορία σου

σκάρτη ήταν και μπαμπέσα η κυρία σου.

Αυτό το τραγούδι του Διονυσίου είναι από τα
ωραία τραγούδια που ακούστηκαν τελευταία. Θαύ-
ματα μη περιμένουμε να γίνουν κάθε μέρα. Εδώ
όμως όλα είναι κοντά στο θαύμα, η ενορχήστρωση
είναι του Δάνα, η μουσική είναι του Πολυκανδριώτη,
οι στίχοι είναι του Πάριου. Κι η μουσική, κι οι στίχοι
κι η ορχήστρα, τα πάντα δουλεύουν σα μαγνήτες και
πάνω σ' αυτά η φωνή του Διονυσίου, μια φωνή που
πατάει πάντού, που δεν χάνεις ούτε ένα γράμμα, που
μπαίνει σ' όλες τις καταστάσεις μέσα, αυτή η φωνή
τα δίνει όλα.

Τα πήρες όλα

μουσική: Θ. Πολυκανδριώτη

στίχοι: Γ. Πάριου

τραγούδι: Σ. Διονυσίου

Δεν θέλω να γυρίσεις, και ας με καίει τόσο
παράταμε να ζήσεις, δεν έχω να σου δώσω.

Τα πήρες όλα κι έφυγες
μα απ' τον καημό δεν ξέφυγες
σε πνίξανε οι πίκρες.

Τα πήρες όλα κι έφυγες
μα τίποτα δεν έδωσες
γιατί εσύ δεν είχες.

Δεν θέλω να γυρίσεις, αλήθεια σου μιλάω
τι χώρια, τι κοντά σου, το ίδιο θα πονάω.

Τα πήρες όλα κι έφυγες.

Ξέρω ότι υπάρχει πολύς κόσμος που συγκινείται
με κείνες τις βελούδινες, με κείνες τις σχεδόν
αγγελικές φωνές. Και γω, όταν μ' έσερνε η μάνα μου
μικρό στην εκκλησία τη μεγάλη βδομάδα έστηνα
αφτί και παρακολουθούσα, οι ακροβασίες όμως
ήτανε λίγο αδέξιες, η συγκίνηση ίσως λίγο υπερβο-
λική, φαινότανε μάλιστα πότε πότε κι ένας σπασμός
στα χείλια, με πείραζε που ένιωθα πως δεν
μπορούσαν να ξεσπάσουν, και να σκεπάσουν και τον
ψάλτη ακόμα αν άφηναν τα στήθια τους να ξεφου-
σκώσουν. Το περισσότερο όμως απορούσα πώς
γίνεται γυναίκες, και μεγάλες στα χρόνια, νάχουνε
τόσο κοριτσίστικες φωνές, φωνές σχεδόν αγγελικές;
Γίνεται φαίνεται. Όμως εδώ στην καλαμιά, που
τραγουδάει η Λίτσα η Διαμάντη, οι ακροβασίες είν'
επιδέξιες, η συγκίνηση είναι ότι πρέπει. Ας την
ακούσουμε λοιπόν.

Σαν την καλαμιά

μουσική: Θ. Πολυκανδριώτη

στίχοι: Γ. Πάριου

τραγούδι: Λ. Διαμάντη

Σαν την καλαμιά που την ξερίζωνει

άγριος βοριάς και τηνε ματώνει

έγιν' η ζωή τώρα πούχεις φύγει,

πόση ερημιά θέ μου με τυλίγει.

Μα δε μπορεί μα δε μπορεί θα συνηθίσω

θα βγει ο ήλιος που το χιόνι λυώνει

μα πριν χαθείς θέλω μια χάρη να ζητήσω

μη μου σκαλίζεις την πληγή, ματώνει.

Αλλά και πριν απ' τη Διαμάντη και μετά απ'
αυτήν ξεφύτρωσαν πολλές τέτοιες φωνές που δεν
ξέρω αν είναι απομίμηση εκείνων αλλά που μπρο-
στά στις περισσότερες φωνές αυτού του είδους
αισθάνομαι, ότι αισθάνομαι μπροστά σε μια βιτρίνα
του ζαχαροπλαστείου, λιγώνομαι προκαταβολικά
και δεν ξέρω απ' όλες ποια πάστα να διαλέξω, είναι
πολύ γλυκές φωνές, δε θα τις έλεγα αγγελικές,
έρχονται κάπως αναμάρτητες, λίγο μονόχρωμες και
ελαφρά υποκριτικές. Ενώ εδώ πάλι η Λίτσα Διαμά-
ντη που δίνει τη γυναικεία μοναξιά η φωνή της,
δείχνει αξια δραματική, δείχνει ότι ξέρει δηλαδή ν'
αλλάζει ρόλους.

Μια ζωή πάντα μόνη

μουσική: Αλ. Χρυσοβέργη

στίχοι: Κ. Πανάγου

τραγούδι: Λ. Διαμάντη

Πάλι νυχτώνει και πάλι μόνη
τα βήματα σου σβύνουν στις σκάλες
πάλι νυχτώνει και πάλι μόνη
τα δάκρυά μου πέφτουν ψιχάλες.

Μια ζωή πάντα μόνη, μια ζωή χίλιοι πόνοι
η μοναξιά μ' ανταμώνει, μια ζωή πάντα μόνη.

31

Αλλά τώρα που βλέπω και πλησιάζει να κλείσει η
ώρα αναρωτιέμαι πόσοι από κείνους, δηλαδή που
κάθονται και γράφουν και μιλάνε ας πούμε για τα
ρεμπέτικα και για τα λαϊκά, πόσοι μπαίνοβγαιναν
στου Βαμβακάρη και στου Τσιτσάνη να διασκεδά-
σουν; Κι εγώ αν κάτσω να μετρήσω τις φορές που
πήγα στου Τσιτσάνη ζήτημα αν ξεπερνάν τις δέκα.
Δυο τρεις φορές στις Τζιτζιφιές, τη μια κατέβηκε
από το πάλκο με το χαμόγελο, για να μου πει
σταθείτε μη φεύγετε βιαζόταν η παρέα σε λίγο θα
την ακούσετε και την άλλη σας την παραγγελιά. Στη
Συγγρού μια άλλη φορά, ήτανε τότε με τον Πα-
παϊωάννου, μετά στη Βουλιαγμένης μέσα σ' ένα
άχαρο κρύο μαγαζί, που όταν έγινε η ώρα τέσσερις
ήταν σα να χαθήκανε τα πάντα, και τα τσιμέντα και
τα ντουβάρια τα πάντα εξαφανίστηκαν την ώρα που
'κατσε να παιξει, πάνω από 'να τέταρτο και
ασυνδέετος σχεδόν, τα ωραιότερα ταξίμια που
άκουσα στο μπουζούκι, μετά στην Εθνική οδό, μετά
στην Πλάκα κ.λ.π.

Έχει όμως και κόσμο τακτικό, όπως έχουν όλα
αυτά τα κέντρα στην Αθήνα και στην επαρχία. Αυτοί
λοιπόν, οι πιο συστηματικοί πελάτες νομίζω θά πρε-
πε να ρθουν και να μιλήσουν, γιατί φαντάζομαι θάχαν
πολλά να πούνε, αυτοί ίσως θάχαν να πουν τα
περισσότερα και τα καλλίτερα, αλλά και μόνο το
γεγονός ότι συχνάζουν δε λέει και λίγα.

Και δεν είναι, όπως θέλουν τώρα να το παραστή-
σουν, όλοι αυτοί λεφτάδες. Άλλοι τους φεύγουν τα
λεφτά στα σούπερ-μάρκετ και στις ταβέρνες, άλλοι
ψωνίζουν ρούχα, άλλοι πληρώνουν ταξίδια και είναι
άλλοι που ξοδεύονται στα κέντρα, επειδή βλέπουνε
και τη μουσική κοντά σ' αυτά που λέμε εμείς
πρώτης ανάγκης.

Απόψε θα μεθύσω

μουσική: Στ. Ζαφειρίου

στίχοι: Σ. Παππά

τραγούδι: Στρ. Διονυσίου

Απόψε θα μεθύσω, απόψε θα τα πιώ
έστω για λίγο να σε σβύσω απ' το μυαλό
θα πιώ για σένανε κακούργα που αγαπώ.

το σπίτι της ανεξαρτητής παραγωγής

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΤΗΣ

ΠΕΙΡΑΙΩΤΙΚΗ ΡΕΜΠΕΤΙΚΗ ΚΟΜΠΑΝΙΑ
(ACBA)

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΑ

(ACBA)

ΑΚΗΣ ΠΑΝΟΥ

ΤΟ ΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΑΓΑΙΗΣ
(ΑΦΟΙ ΦΑΛΗΡΕΑ)

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

ΤΟ ΣΜΥΡΝΕΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ
ΜΕΤΑ ΤΟ 1922.
(ΑΦΟΙ ΦΑΛΗΡΕΑ - ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΤΩΝ ΡΕΜΠΕΤΙΚΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ)

ΑΡΓΥΡΗΣ ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΣ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΙ ΚΟΛΥΜΒΗΤΕΣ

SPHINX - SPHINX

(ACBA)

SPHINX

ΕΙΤΑ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ
(ACBA)

ΣΑΚΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΠΙΑΝΟΕΠΑΦΕΣ
(ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ)

ΦΛΩΡΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

NZPPT
(ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ)

Σ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - Φ. ΦΛΩΡΙΔΗΣ

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΣΤΟΥ ΜΠΑΡΑΚΟΥ
(ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ)

POP ELEVEN

ΠΙΝΔΑΡΟΥ 38 και ΤΣΑΚΑΛΩΦ
3601729 - 3630868

Ρεμπέτικα με την καλή έννοια
του Γιάννη Καλαϊτζή

ΣΤΑ ΒΟΤΕΛΑΚΙΑ

